

KÜLFÖLDI SZEMLE.

„*The Inquirer*“ és „*The Christian Life*“ alapján.

A „*Christian life*“ nov. 5. számában egy kis hírt közöl arról, hogy a fegyverszünet évfordulója alkalmából d. e. 11 órakor lövéssel fogják jelezni, amikor a Szt. Pál templomának nagy hangja megkondúl elütendő a 11-et, hogy a két perces csend megkezdődik. — Úgy látszik, általános két percig tartó csöndet rendeltek el Angliában a háború végét jelző fegyverszünet létesülése emlékére (Nov. 11).

Az „*Inquirer*“ a nov. 12. számában az evangelium terjesztése (Keresztény Magvetés) címen kifejezetten hangsúlyozza, hogy a népek és nemzetek lelkébe az evangeliumot kell beleültetni, mert a békeesség a jó embernek ismertető jele. Végeredményben az angol fiatalság sem azért harcolt, hogy most két perces csönddel tiszteljék meg halála után, hanem sokkal inkább azért küzd az ember, hogy a gyakorlatban valósítsák meg a békét a jóakarató emberekkel szemben. (V. ö. Luk. 2¹⁴). Vissza tehát Jézushoz!

Az említett „*Inquirer*“-nek 619—624 lapjain közölve van, hogy az angol unitárius társaságok a Brit és Külföldi Unitárius Szövetséggel együtt az idén őszi nagy gyűlésüket Bristolban tartották meg igen nagy érdeklődés mellett. Hosszasan tárgyaltak a vasárnapi iskolákról sok érdekes kérdés foglalkoztatta a megjelenteket, mely kérdések mindenike arra irányult, hogy a gyakorlatban hogyan lehetne még bensőségebb vallásos életet teremteni.

Mr. W. R. Barclay hosszasan és érdekesen szól a kérdéshez, hogy hogyan lehetne templomainknak a hívekre való vallásos befolyását növelni s úgy találja, hogy a jézusi Istenország tényét az egyéni élet igazi kifejtése segítségével valósíthatjuk meg. Az egyént szabad fejlődésében oda kell vezetni, hogy a vallásban lássa élete egyik alapját. Mintha Orbán Lajos hívna fel mindannyiunkat az 1921. évi általános lelkészkeri közgyűlésen a prófétai lélekkel való hivatásszerű munkára az Unitarizmus érdekében, úgy szól Mr. Barclay, midőn meggyőződéssel vallja, hogy a szabad szellem jegyében született és működő egyházak templomaiból lelkés férfiakat és nőket kell kiküldeni a nagy világba akik hivatásuk szent tudatában a fejleszthető embereket közelebb vezessék Istenükhöz és saját magukhoz ama szent pillanatok gyakorlásában, mikor a

templomban is ünnepélyesen testvéreikkel együtt átélük istenfiúságukat s nemesülnek a gyakorlatilag megélt vallás által.

Templomaink benépesítéséről nekünk is kell gondoskodnunk épen népünk érdekében!

A szabad kereszténység terjedése mellett igen ékesen beszél a „Christian Life“-nek egy pár sora, ahol ez áll: a jelen olasz népszámlálás alkalmával 125.000 (egyszázhuszonöt ezer) ember vallotta magát protestánsnak, míg 1901-ben csak 62.000 (hatvan-két ezer) prot. volt ott.

Tán csak nem hasonló esettől való féltében haragszik Dr. Weston, Zanzibar püspöke, hogy a manchesteri püspök szabad keresztény egyházhoz tartozó prédikátorokat hívott meg az adventi napokra anglikán templomokba prédikálni? (U. o.).

Az említett bristoli őszi gyűlések alkalmával a Britt és Külföldi Unitárius Szövetségnek tanácsulése is volt Mr. C. Sydney Jones elnöklete mellett, hol a végrehajtó bizottság jelentését Dr. Mellone titkár adta elő, ki a nagyhírű, nagytehetségű és jóbarát Mr. Copeland Bowiet követte tisztében.

Mr. Copeland Bowie — Istennek hála — teljesen egészségesen tért vissza Londonba s így ezután is bebizonyíthatja irántunk való igazi jóakarátát. A jelentésből örömmel olvassuk, hogy egy Mr. I. Cyril Flower nevű fiatal ember lesz a Cambridgei első unitárius pap, mely állást most szervezték s beállíthatását az tette lehetővé, hogy egy „jószívű adakozó“ 5000 fontot tett le e célra. A Szövetség is ad s a hívek is adnak s így alakúl az angol unitárius egyházközség. Nálunk is ha áldozunk, sok minden sikerülni fog.

Van ebben a jelentésben még sok mindenről szó s a többek között az erdélyi unitáriusokról is. Mi a legnagyobb hálával és szeretettel (gratitude and love) gondolunk azokra, akik látván az erdélyi unitarizmusban, a magyar unitarizmusban az igazi értéket, megbecsülik azt és nehéz időkben el nem feledkeznek arról. Sub pondere crescit palma!

Irodalmi termékeket, könyveket adott ki a Társulat s ezáltal lehetővé tette lelki termékeknek más lelkekbe való átvitelét. Ezt kell tennie az U. Ir. Társaságnak is az unitáriusság és mindazok segítsége folytán, akik az emberi valláserkölcsei haladás hívei, hogy majd a jövő évi beszámoló alkalmával örömmel írassuk angol testvéreinknek, mi is ajtunk ki szabad szellemű műveket, irodalmi termékeket.

Igy lesz az élet emberi és a szeretet kölcsönös s a kölcsönös szeretet ébresztgetésére sikert kívánunk azoknak, akik azon fáradoznak, hogyha nem is olyan nagy kaliberűt, mint a párisi és berlini volt, de valamilyen nemzetközi vallásos konferenciát tartassanak valamelyik semleges államban, hogy a szeretet megint megkezdhesse békés becsületes és igaz munkáját az Istenországa építése érdekében.

Angol testvéreink különben nem mulasztották el, hogy szerencsekívánataikat elküldjék a washingtoni konferenciához s igaz örömüknek adtak kifejezést azért, hogy a békének olyan hatalmas unitárius barátai vannak, mint amilyenek a volt amerikai elnök Taft és Dr. Paul Rever Trothingham.

New-Jorkban az unitárius és más liberális egyházak együtt egy fővárosi Konferenciát hoztak létre s ezen együttműködéstől az angolok is sokat várnak abban a tekintetben, hogy az egyház ilyen fontos helyen nemzeti sikert érhet el.

Foch marsal, amidőn 125 protestáns egyházi kiküldött New-Yorkban üdvözölte őt, megköszönte, hogy 5 millió frankkal járultak hozzá az elpusztított francia területek fölépítéséhez s emlékül a rheimsi elpusztított protestáns templomnak egy megrongált bibliáját adta át, mondván: „Ártatlan és jó könyv; de nem az egyetlen jó és ártatlan áldozat, ami szenvedett Rheims szerencsétlen városában.“

Az Anglikán Egyház különösen két dolgot köt irányítóinak lelkére: a szociális és ipari kérdést.

Egyik angol, ki orosz fogoly volt, könyvet adott ki s a többek közt ezeket mondja abban: Angliában drágább lett a posta, de Oroszországban az ingyen dolog. A különbség az, hogy Angliában mindenki megkapja levelét, Oroszországban nagyon kevesen. Angliában drágább lett a vasút, Oroszországban ingyenes. Angliában pontosan lehet utazni, Oroszországban nem járnak a vonatok.

DR. KISS ELEK.

AZ UNITÁRIUS IRODALMI TÁRSASÁG PÁLYA- TÉTELEI 1922-RE.

1. Népies templomi imák a hét napjaira (reggelre és estére.)
2. A vallás és erkölcs viszonya unitárius nézőpontból.
3. Hogyan lehetne népünk lelki fejlesztését állandóan kezünkben tartani.
4. Az unitárius egyházalkotmány szervezetének történeti fejlődése (adatgyűjtés az alkotmányszervezeti reformokhoz.).
5. Egyházi beszéd irandó Márk 12, 30—31 alapján.
6. Unitárius templomi közének énekhangra és orgonakíséretre hangjegyzelve (szabadon megválasztható szövegre.).
7. Szavalásra alkalmas unitárius tárgyú költemény.

A nyertes pályaművek 100—100 leu jutalomban részesülnek.
A pályaművek 1922. június 30-ig küldendők a főtítkárhoz.
A pályaművek idegen kézzel irandók és jeligés levéllel látandók el.

A pályadíjak az 1922. évi közgyűlésen adatnak ki.
Kolozsvár, 1922. január 1.

Ferencz József,
elnök.

Dr. Ferenczy Géza,
igazgató.

Dr. Borbély István,
főtítkár.